

KURJER ZAGŁĘBIA

Odzienik społeczny, polityczny i literacki Wychodzi codziennie za wyłączeniem dni poświęconych.

PRZEDPŁATA. W Sosnowcu bez odnoszenia do domu kwartalnie Mk. 3,50, miesięcznie 1,25 z odnośnieniem do domu kwartalnie 4,25, miesięcznie 1,50. Poczta w okupacji Niemieckiej kwartalnie 4,50 miesięcznie 1,50. Poczta w okupacji Austriackiej kwartalnie kor. 7,50 miesięcznie 2,50

OGŁOSZENIA Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce przed tekstem Mk. 1,50, po tekście III str. 60 fen. Nadesłane w tekście Mk. 1,75. Zwyczajne ogłoszenia za wiersz petitowy na IV stronie 35 fen. drobne ogłoszenia za wyraz 8 fenigów.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ul. Dęblńska Nr. 7.

Adres dla depesz: „KURJER” — SOSNOWIEC.

Redakcja i Administracja otwarta od 8-ej rano bez przerwy do 7-ej godz. wiecz. W niedziele i święta od 9-ej do 11-ej rano.

PRENUMERATE i **OGŁOSZENIA** przyjmują nadto wszystkie kantory ogłoszeń, księgarnie i agentury w kraju i zagranicą.

KINO-TEATR

Zacisze

węście od ul. Dęblńskiej.

45

W niedzielę 13 maja 1917 r. demonstrowany będzie nadzwyczajny program wojenny

„Rezerwistki“

tragedja życiowa w 4-ch wielkich częściach w wykonaniu pierwszorzędných sil artystycznych w Kopenhadze

Obraz powyższy osnuty na tle obecnej wojny.

W PUSTYNIACH AFRYKAŃSKICH natura. „DOKTOR z MUSU” kom. PRZYGODY OBLAKANERO — wybuchy śmiechu.

Na scenie pod kierunkiem Wł. BERNATOWICZA

„ŁOBZOWIANIE“

wodewil w 1-ym akcie Wł. L. Anczyca ze śpiewami i tańcami. Kraków i Mazur.

Dziecinne bilety i uczniowskie sprzedawane będą tylko na 1-sze przedstawienia w dniu zwykłym do godziny 7-ej, w niedzielę do 4-ej.

Początek przedstawień, w dniu zwykłym o godz. 6-ej, w sobotę o 5-ej, w niedzielę o godz. 2-ej po południu.

ANONS! OD WTORKU 15 MAJA NAJWIEKSZA SENSACJA B. SEZONU W „ZACISZU”. ANONS! OSTATNIE SŁOWO TECHNIKI.

Walka Miljardów (Elektryczny Człowiek?) Wynalazek roku 2000.

Fantastyczny dramat amerykański, prawdziwe arcydzieło sztuki kinematograficznej. Szczegóły w afiszach i programach.

Przyszłość polskiego przemysłu włóknistego.

W jednym z ostatnich numerów D. W. Ztg. zamieścił inżynier Karol Fiedler artykuł o „przyszłym położeniu polskiego przemysłu włóknistego”. Artykuł ten zasługuje na uwagę ze względu na treść i osobę autora. Przemysł włóknisty zajmował w wytwórczości Królestwa pierwsze miejsce zarówno co do wartości produkcji, jak i co do liczby kapitałów i zatrudnionych robotników. Pierwsze miejsce zajmowała także wytwórczość włóknista w naszym bilansie handlowym i stanowiła jedyną dziedzinę, w której wywóz nasz przewyższał dowóz. Z tej racji sprawa przyszłości tej gałęzi wytwórczości posiada bardzo ważne znaczenie. Opinia inż. Fiedlera, którego wywody w różnych sprawach gospodarczych przyszłej Polski zamieszczały niejednokrotnie pisma niemieckie i polskie, zasługuje na szczególną uwagę.

W kołach polskich przemysłowców i ekonomistów narodowych — pisze inż. Fiedler — panuje pogląd, że przy zawieraniu pokoju należy nie dopuścić do ustanawiania od razu wysokich przeszkód cłowych dla tych wytworów przemysłu polskiego, które w większej wyważono do Rosji, lecz, że trzeba ustanowić dłuższy przejściowy termin bezcłowy, albo z niewielkimi opłatami celnymi, które zwiększają stopniowo. Teoretycznie plan ten wydaje się na pierwszy rzut oka korzystnym dla wywozu wytwórczości przemysłowej w Polsce. Gdy jednak sprawę tę zbadamy praktycznie, dojdziemy do wniosków odmiennych.

Ze wszystkich gałęzi przemysłu polskiego wchodzi tutaj w rachubę głównie przemysł włóknisty, który 72 procent wytwórczości swojej zbywał do Rosji.

Metody wytwórczości i cała organizacja przemysłu tego zastosowane były przede wszystkim do charakteru rosyjskiego rynku zbytu. Gdy w kołach przemysłowców łódzkich poruszano przed wojną możliwość wojny, obawiano się złych następstw dla przemysłu łódzkiego. Katastrofa, której tak się

obawiano, nastąpiła. Z powodu długotrwałości wojny obecnej, skutki okazały się jeszcze gorzszymi od przewidywanych.

Polski przemysł włóknisty szuka obecnie dróg i środków dla opanowania trudnej sytuacji i oparcia się na nowych podstawach. Wchodzi tutaj głównie w rachubę wytwórczość w stosunkach gospodarczo-politycznych z Rosją powojennego przejściowego okresu.

Ustanowienie takiego okresu przejściowego — zdaniem autora — przeciwnie interesom gospodarczym rosyjskiego przemysłu, więc można by uzyskać go tylko siłą. Pozatem wywodzi inż. Fiedler, że takie złatwienie sprawy nie przyniosłoby korzyści obu stronom. Kupiec rosyjski, wiedząc, że po pewnym czasie sprowadzanie wytworów polskich będzie utrudnione nie mógłby opierać na nich egzystencji swojego interesu. Również i przemysłowiec polski, mający w perspektywie zamknięcie lub co najmniej utrudnienie wywozu do Rosji, nie mógłby czynić odpowiednich nakładów na obsłużenie tego rynku.

W konkluzji wypowiada autor opinie, że pożyteczniejszą i zdrowiejszą będzie dla polskiego przemysłu włóknistego, jeżeli oprze się raz na zawsze na nowych stosunkach, na przyszłym rządzie polskim, który bezwzględnie będzie spadkobiercą tradycji Lubeckich i Mostowskich i starać się będzie w miarę możliwości utrzymać w Polsce silny i oparty na zdrowych podstawach przemysł włóknisty.

Ze część mniej solidnych firm łódzkich musi zniknąć, zwłaszcza znani „fabrykanci bez fabryk”, nie ulega wątpliwości. Będzie to jednak mniejszym nieszczęściem, aniżeli przeniesienie się przemysłu tego do Rosji, nieodłączne przy zastosowaniu przejściowych stosunków bezcłowych. Wielkie znane i solidne firmy większe i średnie znajdują napewno po uporządkowaniu stosunków wewnętrznych dostateczne pole działalności.

Wywody te poruszają, jak widzimy, zasadniczo sprawy dla nas bardzo ważne, a opinia o nich niemieckiego ekonomisty zasługuje na specjalną uwagę.

Z Rady miejskiej m. Zawiercia.

W dniu 4 maja po wysłuchaniu o godz. 9 i pół rano Mszy św. w kościele parafialnym, odprawionej przez ks. kan. Zientarę, Rada miejska m. Zawiercia zebrała się na pierwsze posiedzenie w lokalu magistratu o godz. 11 rano. Zebranie zajął burmistrz, mianowany przez władze okupacyjne, p. Peikert, przedstawiając radnym wyznaczonego prezesa Rady, p. Franciszka Szymańskiego, inżyniera, który w krótkich słowach powitał Radę i nakreślił plany jej pracy i obowiązków. Późem radny M. Terech w imieniu 20 radnych odczytał deklarację treści następującej:

„W uroczystym dniu otwarcia Rady miejskiej miasta Zawiercia, my, niżej podpisani członkowie pierwszej Rady powstałej z wyborów w liczbie 20, oświadczamy, że wytrwale i niezłomnie, w miarę sił i możliwości, dążyć będziemy do osiągnięcia i utrwalenia wolnego i niepodległego państwa polskiego i że cel ten będzie nam gwiazdą przewodnią we wszystkich pracach naszych i zamierzeniach.

Głęboko przekonani, że rozwój miast polskich w duchu narodowym oraz powstanie silnego mieszczaństwa polskiego stanowią nieodzowne warunki urzeczywistnienia naszych pragnień, poświęcimy, jako członkowie Rady miejskiej, swe siły i prace dla dobra i rozwoju miasta naszego, aczkolwiek świadomi jesteśmy, że praca ta w czasach obecnych będzie trudną i niewdzięczną. — Trudną, jako rozpoczęta w chwili wybudzenia Zawiercia i ogromnego zubożenia pozostałej w nim ludności, która nie jest w stanie podolania ogromnym ciężarom miejskim, jakie, wskutek narzuconego nam utworzenia miasta w czasie najmniej ku temu odpowiednim i bez uwzględnienia warunków miejscowych, spadły na nią tak nieoczekiwanie. Niewdzięczną, gdyż skrupowanie będziemy w pracach swych obecną ordynacją miejską, która zupełnie nie odpowiada ani potrzebom naszego życia miejskiego, ani naszej tradycji historycznej.

Niezależnie jednak od trudności — mi będziemy wytrwale dążyć do wytkniętych celów, zwracając przedewszystkiem uwagę na najpilniejsze w tej chwili potrzeby miejskie, za jakie uważamy:

- możliwe zmniejszenie i sprawiedliwy podział ciężarów miejskich;
- starania o zaopatrzenie miasta w żywność, co nastąpić może jedynie po objęciu aprowizacji przez organizacje społeczne przy jednoczesnym zniesieniu granicy między okupacjami;
- zwalczanie spekulacji i lichwy żywnościowej;
- dażenie do uruchomienia wszelkich warsztatów pracy;
- opiekę nad biednymi i chorymi;
- bezwzględna walka z przekupstwem, nieuczciwością i niesumiennością w pracy społecznej;
- dażność do stworzenia tanich i higienicznych mieszkań robotniczych;
- rozwój i ulepszenie przymusowego nauczania.

Wzywamy ludność, aby poparła nasze usiłowania, ku wspólnemu dobru skierowane, i z otuchą w sercach, z wiarą w lepszą przyszłość przystępujemy w Imię Boże do pracy, rozpoczynając ją okrzykiem:

Niech żyje wolna, niepodległa Polska!

Po odczytaniu tej deklaracji radny p. Terech zaproponował wysłanie do T. Rady Stanu depeszy z prośbą o pomoc w wyżywieniu miejscowej ludności, co też uskutecznił.

Jako charakterystyczny fakt notujemy, że radni grupy żydowskiej, którzy podpisali poprzednią deklarację — złożyli deklarację dodatkową, w której żądali zupełnego równouprawnienia ludności żydowskiej w sprawach szkolnej, żywnościowej, oraz przy zajmowaniu posad miejskich. Odczytała swoją deklarację także grupa radnych z kurii robotniczej.

Po odczytaniu powyższych deklaracji Rada przystąpiła do wyboru 4 ławników magistratu. Wybrani pp. Stanisław Szymański, dyrektor jenerski Tow. Akc. „Zawiercie”, Marcin Ginsberg, dyrektor handlowy tegoż Towarzystwa, Ignacy Banachiewicz, inżynier, współwłaściciel fabryki, oraz Bolesław Rok, gospodarz rolny. Na wiceprezesa Rady powołano jednogłośnie p. Micha-

la Terecha, inżyniera technologa, współwłaściciela fabryki. Poczem Rada wybrała komisję z 9 osób do ułożenia regulaminu Rady, wyznaczwszy na to termin 5 dniowy.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW). Urzędowo donoszą dnia 10 maja 1917 roku.

Wschodni teren walk:

Nad Narajewką, pod Brzeżanami i nad koleją z Ternopola do Złoczowa ożywił się chwilami ogień artyleryjski i walka minami.

Na froncie macedońskim kontynuowano wczoraj bitwę z jak największą zaciętością, i przewyższała ona w swojej gwałtowności wszystkie walki dotychczasowe na tamtejszym teatrze wojny.

Na północnym zachodzie od Manastyru nie powiodły się ataki nieprzyjacielskie, które miały na celu zdobycie naszych pozycji na wzgórzach. W luku Cerny odparto rano, po południu i wieczorem z jak największymi stratami nieprzyjaciela ataki masowe Włochów, Francuzów, Rosjan, przedsięwzięte na froncie o 16 kilometrach a przygotowane silniejszym ogniem artylerji i minami.

Na północy od Vodny odparto krwawo Serbów, którzy wtargnęli do naszej pozycji.

Sprzymierzona piechota niemiecka i bułgarska w jak najwytrwalszej obronie i w zaciętych kontratakach, poparta przez artylerję, która szybko się dostosowywała do każdej sytuacji, utrzymała w swoich rękach wszystkie swoje pozycje i biła się świetnie.

Zachodni teren walk:

Grupa wojsk następcy tronu ks. Rupprechta Bawarskiego.

Armja bawarskiego następcy tronu księcia Rupprechta: Pod Arras wzmożła się walka artyleryjska. Nasze rowy na zachodzie od Lens i Avion były wczoraj celem daremnych przedsięwzięć nieprzyjacielskich.

Fresnoy mimo ponownych ataków angielskich pozostało w naszych rękach. O postanie Bullecourt, toczy się walka.

Armja cesarzowicza niemieckiego: Po między Soissons i Reims akcja bojowa znów się wzmożła, ale w ogólności była umiarkowana. Przy Górze Zimowej i pod St Marie Feme na wschodzie Cornicy kilkakrotnie ponowne ataki francuskie zostały odparte w zacieklej walce z bliska lub przez kontrataki. Na północnym zachodzie od Prosnas nieprzyjacielskie ataki częściowo nie powiodły się.

Armja księcia Albrechta: W kilku odcinkach skuteczne przedsięwzięcia naszych oddziałów wywiadowczych.

W walce powietrznej stracono 9 nieprzyjacielskich samolotów i zestrzelono z ziemi.

Pierwszy generał kwaterymistrz v. LUDENDORFF.

O pokój niemiecki.

BERLIN, 10 maja. (B T W). Wieczorem 6 b. m. odbyło się w sali sejmu pruskiego zebranie wydziału niezależnego dla osiągnięcia pokoju niemieckiego. Po całym szeregu mów, krytykujących po części bardzo energicznie politykę rządu, odczytano oświadczenie, które brzmi mniej więcej, jak następuje:

„Każdy pokój bez powetowania wojennego i bez przyrostu potęgi oznacza dla nas niepowstrzymany upadek i trwałe zubożenie. Wtłoczeni w granice i stosunki, które umożliwiły tę walkę światową przeciwko nam, nie moglibyśmy nigdy powetować tych olbrzymich ofiar w krwi i majątku; pozostalibyśmy zależni od wrogów naszych, którzy swobodnie władają obszernymi i donośnymi masami ziem.

Niemcy muszą wyjść z wojny z rozszerzoną podstawą rolniczą i prze-

myslową, ze zwiększoną potęgą polityczną otrzymać muszą skuteczniejszą ochronę za pomocą kerzystniejszych granic; muszą uzyskać zabezpieczenie przed ponowną próbą wojny, mającej na celu wygłodzenie i muszą pod względem gospodarczym, wojskowym i politycznym ustanowić silną samodzielną pozycję przeciwko Anglosasom przez rozszerzone posiadłości kolonialne, przez panowanie nad wybrzeżem i smandzkim i przez posiadanie wystarczających punktów oparcia za morzem.

Położenie w Piotrogradzie

Bern, 11 maja, (BTW) W dłuższym artykule w „Daily Telegr.” opowiada bawiący w Londynie korespondent piotrogrodzki tegoż pisma: Rosji losy spoczywają chwilowo całkowicie w rękach wyszłych z rewolucji delegatów rady robotniczej i żołnierskiej; owdziała ona piotrogrodzki robotnikami i żołnierzami i po trafi każdej chwili rękę swoją położyć na machinę państwową Tymczasowy rząd jest więc zmuszony poddawać się jej dyktatorskim radom, czem się tłumaczy niejedne niezrozumiale postanowienia; jest rzeczą bardzo nieszczęśliwą, że rada delegowanych siedzi w zupełnie nierosyjskim Piotrogradzie, gdzie żyje znaczny procent Finów i tysiące osób pochodzenia niemieckiego, wśród których jest wielu zdrajców.

Meksyk i Stany Zjednoczone.

BERN, 10 maja. (B T W). Pisma włoskie i francuskie przynoszą w ostatnich dniach nadzwyczaj sensacyjną wiadomość, że rząd meksykański, który dotychczas wprawiał w ustawiczne kłopotliwe położenie rząd Stanów Zjednoczonych, zmienił nagłe podstawę i zamierza przyłączyć się teraz do Stanów Zjednoczonych. Przedstawiciel rządu meksykańskiego w Paryżu złożył w tych dniach zeznanie w senacie, nie pozostawiającym żadnych wątpliwości, że generał Carranza, który objął definitywnie stanowisko prezydenta Meksyku, skłania się coraz bardziej do polityki Wilsona i poczynił już pewne kroki w tym kierunku, aby doprowadzić do zupełnego pojednania Stanów Zjednoczonych z Meksykiem. Przedstawiciel Meksyku w Paryżu jest przekonany, że czy prędzej czy później i rząd meksykański przyłączy się do koalicji.

Pisma włoskie, które mają podobne informacje z innej strony, zapewniają, że na zmianę stanowiska Carranza przyczyniło się głównie wystąpienie Guatemali.

Oreddie Papieża o pokoju.

Z Genewy donoszą do berlińskiej „Voss. Ztg.”

Papież Benedykt XV przesłał w liście, skierowanym na ręce kardynała sekretarza stanu, Gaspariego oreddie treści pokojowej, które, według relacji włoskiej Agencji Radjo, brzmi jak następuje:

Zywiliśmy nadzieję, że Zbawiciel zwrócił łaskawie umysły wszystkich ku temu, aby przyjęli ojcowskie napomnienie pokojowe, jakie wyśrobowaliśmy z okazji pierwszej rocznicy wybuchu straszliwej wojny, do narodów, prowadzących wojnę i do ich przywódców. Ukazaliśmy naówczas narodom jedyną drogę, na jakiej zaprzestać mogłyby swych sporów w sposób zaszczytny i korzystny. Określiliśmy podstawę, na jakiej winna spoczywać pokojowa organizacja państw, aby stała się trwałą. Zakładaliśmy narody, by zaniechały swych zamiarów wzajemnego niszczenia się, a doprowadziły do porozumienia się na zasadzie słuszności i sprawiedliwości.

Stwierdzić jednak, niestety, musimy ku wielkiemu bólowi naszemu, że jedno z naszych życzeń najdroższych pozostało zupełnie niespełnionem, a głos nasz przebrzmiał bez echa. Narody walczące pozwoliły się w dalszym ciągu unieść burzą straszliwą, powodującą wszędzie spustoszenie i nieszczęście. Pomimo to jednak nie porzuciliśmy naszych nadziei pokojowych.

Zyczenie doprowadzenia do tego dobroczynnego pokoju stało się w rzeczywistości powszechnem, przeto spodziewamy się, że i rządy pójdą za głosem radzącym umiarkowane. Mamy za tem nadzieję, że niedalekim jest ów dzień, w którym wszyscy ludzie, jako jednego Ojca synowie, uważać się znów zechcą zajemnie za braci.

Z dnia na dzień.

Z Sosnowca

Do. 12/V.

Nabożeństwa.

— Jutro w niedzielę porządek nabożeństw w sosnowieckim kościele parafjalnym będzie następujący: Msze św. o godz. 6, o 8, o 9 i 10 rano. Suma o godzinie 11-ej. Nieszpory o 3 i pół po południu.

— Od Wydawnictwa. Z dnia 14 b. m. redaktor naszego pisma p. Bolesław Szczepkowski otrzymuje dłuższy urlop z powodu wyjazdu w sprawach osobistych.

— Wybory w Stowarzyszeniu Techników. W niedzielę dn. 13 b. m. odbędzie się wybory do Zarządu Stow. Techników. Oczekiwany jest z tego powodu liczny zjazd techników całego Zagłębia do Sosnowca. Jak się dowiadujemy, pewna grupa stowarzyszonych prowadzi ożywioną agitację pod hasłem ponownego wyboru do władz Stowarzyszenia niektórych dotychczasowych członków Zarządu. Należy oczekiwać, że wybory w Stowarzyszeniu Techników dadzą pożądane ogólne wyniki i na czele jednej z najpoważniejszych instytucji Zagłębia staną ludzie, wyznający zasady szczerze narodowe i obywatelskie i jedynie interes polski mający na widoku. Tego po Stowarzyszeniu Techników oczekuje cały inteligentny ogół miejscowy i ma prawo być najzupełniej przekonany o co do takiego rezultatu wyborów.

— Wzniesienie pracy. W fabryce lin drucianych i konopnych Deichsła wznowiono pracę. Zarząd firmy, rozumiejąc trudną dolę robotnika, uwzględnił wszystkie warunki przedłożone przez swych robotników, dlatego też wznowiono pracę po jednodniowej zaledwie przerwie. Robotnicy otrzymali z powodu zmiany waluty podwyżkę 16 proc., niezależnie od tego 15 proc. ponad zapłatę, otrzymywaną w markach. Zwiększono również dwukrotnie ilość wydawanej maki komitetowej na jedną osobę w rodzinie miesięcznie. Czynniki firmy Deichsel zasługują na szczególne uznanie i wyróżnienie.

— Osobiste. Dowiadujemy się, że znany i powszechnie szanowany w naszym mieście dr. Marceł Sawicki przed upływem tego miesiąca opuszcza nasze miasto. Dr. S. wyjeżdża do Warszawy, gdzie obejmuje kierownictwo słynnego laboratorium dr. Serkowskiego, któremu powierzono katedrę na wszechniwie warszawskiej. Dr. Sawicki spędził w Sosnowcu kilkanaście lat, przyjmował czynny udział w życiu miejscowym, był czynnym członkiem wielu instytucji społecznych i kulturalnych, ostatnio prezesem Towarzystwa Lekarskiego. W gronie kolegów lubiany i szanowany, ceniony dla swojej wiedzy rozległej, w szerokich masach pacjentów zostawi niewątpliwie żywą pamięć, która mu towarzyszyć będzie zawsze w cichem a wielce zasłużonym życiu cenionego lekarza i zacnego obywatela.

— Zebranie miejscowego Koła PMS. „Z przyczyna od Zarządu niezależnych Ogólne Zebranie Członków naszego Koła P. M. S. odbędzie się nie 12 maja, jak to było ogłoszone, lecz 22 maja r. b. w Sali Związku Robotników Chrześcijańskich o godzinie 6-ej w pierwszym i o 7 i pół w drugim terminie. Zarząd Koła”.

— 8-klasowe Gimnazjum żeńskie J. Siwikowej w Sosnowcu, ulica Malachowskiego Nr. 7 przyjmuje zapisy no-

wych kandydatek codziennie prócz niedziel i świąt od godz. 9 rano do 2 po południu (do dnia 23 maja włącznie) do klas podwstępnej, wstępnej i sześciu klas następnych. Kandydatki do klasy VII nie są przyjmowane. Egzamin wstępny rozpoczyna się dnia 24 maja o godz. 12 w południe.

— Wieczór operowy. Pani Marja Kamińska-Latoszyńska, znana i ceniona primadonna opery Warszawskiej zjeżdża do Sosnowca 27 b. m. na wielki koncert operowy. Na program złożą się arje z oper Moniuszki, Zalewskiego, Pucciniego, Verdiego. Niezwykle interesujący, a dotąd w Sosnowcu nie słyszany program ściąganie niewątpliwie całą muzykalną publiczność naszego miasta. Bliższe szczegóły podane będą niebawem.

— Polskie Związki Zawodowe urządzają wielki wiec informacyjny w niedzielę dnia 13 maja 1917 r. we własnej sali domu związkowego na Pogoni. Początek zebrania o godz. 3 po południu. Omawiany będzie przebieg obecnego strejku w kopalniach i sprawozdanie delegatów ze swych czynności.

— Poczta miejska. Oplaty na pocztę miejskiej poczawszy od 29 z. m. ustalona została, jak następuje: 1) od listów zwyczajnych i pocztówek 5 fen., 2) za depesze i listy pilne w centrum miasta 30 fen., poza centrum miasta 70 fen., 3) za wynajęcie skrzynki pocztowej na pocztę miesięcznie 6 marek.

— Stan zdrowotny. Wykaz urzędowy wypadków chorób zaraźliwych, zameldowanych w czasie od 21 do 28 kwietnia b. r. przedstawia się jak następuje: Tyfus-plamisty: Sosnowiec 10, Będzin 1; tyfus brzuszny: Sosnowiec 4, Zawiercie 2, Czeladź 1, Wysoka 1; Szkarlatyna: Czeladź 1.

— Komisja Zasiewów zawiadamia, że na niebieskie kartki wydaje ziemniaki powtórnie po 3 pudy, pocawszy od soboty 12 maja.

— Ze straży. Komendant Sosnowieckiej Straży Ogniowej Ochotniczej wywa wszystkich czynnych członków Straży do stawienia się na próbę w dniu 13 b. m. to jest w niedzielę o godzinie 3 po południu do remizy Straży.

— Zmarnowane drzewka. Wiele drzewek na ul. Trzaciego Maja, Dietlowskiej, Sienkiewicza, Alei etc., pobocznym w okropny sposób przed paru miesiącami, widocznie niezbyt umiejętną ręką — zupełnie uschło. Jest też sporo takich drzewek, które z wielką trudnością będzie można utrzymać przy życiu. Wogóle, gospodarka wiosenna w roku bieżącym stała się istną klęską dla ubogiego drzewostanu w Sosnowcu.

— Mostek na Czarnej Przemyszy. przy ul. Jasnej dotychczas nie został naprawiony. Miasto pozostaje głuche na głos prasy w tej palacej sprawie. Podobno mostek zupełnie się już zawalił. Może to wreszcie poskutkuje.

— Zacisze. W niedzielę dnia 13 b. m. demonstruje tragedję życiową w 4 wielkich częściach w wykonaniu pierwszorzędných sil artystycznych p. t. „Rezerwistki”. Na scenie pod kier. Wł. Bernatowicza „Łobzowianie” wesoły i pełny humoru wodewil ze śpiewami i tańcami. W poniedziałek 14 b. m. ostatnie przedstawienie na korzyść kwaternika sceny p. Wł. Bernatowicza. Odegranym zostanie „Szpieg” dramat historyczno-narodowy w 3 aktach, osnuty na tle powstania w 1863 roku. Współudział przyjmują pp. Głóger, Jedrzejkiewicz, Nowicki, Bernatowicz, Adamowicz, Lewicka i inni.

Dom wychowawczy dla chłopców.

W ubiegły wtorek dnia 8-go Maja o godzinie 6-ej po południu przy ul. Dziewiczej Nr. 11 w Sosnowcu wejście od Alei przez ul. Moniuszki) odbyło się uroczyste poświęcenie istniejącego od paru miesięcy — „Domu wychowawczego dla chłopców”. Dom ten powstał, jak już pisaliśmy w swoim czasie, dzięki usilnym staraniom chrześcijańskiego Towarzystwa Dobroczynności.

Aktu poświęcenia, w obecności licznie zebranych przedstawicieli różnych instytucji społecznych, dokonał prezes Tow. Dobroczyńców ks. rektor Franciszek Raczyński, który następnie wygłosił piękne przemówienie o znaczeniu domów wychowawczych dla młodzieży opuszczonej i dla społeczeństwa.

Z powodu przypadających w owym dniu imienia głównego opiekuna „Domu”, p. Stanisława Kraupęgo — działającego złożyła przy tej okazji gorące życzenia solenizantowi, który, serdecznie dziękując, zachęcał chłopców do pracy nad sobą, porządku, posłuszeństwa przełożonym i zgody.

Nowa instytucja zajmuje cały gmach trzypiętrowy, należący do p. Choldyka, z obszernym podwórkiem. Dom stoi w zdrowej okolicy, posiada doskonałe powietrze, pokoje są duże, słoneczne. Na kilkadziesiąt czystości utrzymywanych ubikacji składają się wielka sala wykładowa, jadalnia, sala rekreacyjna, warsztaty, sypialnie, pokój dla chorych, łazienka, pralnia apteka, kuchnia, spiżarnia etc.

Dom wychowawczy jest zakładem zamkniętym. Przyjmowani są chłopcy w wieku od lat 10 do 16, pozostający bez opieki, również malczyki, karani są dawniej za małe przestępstwa, mogą być do zakładu przyjęci. Teraz przebywa w „Domu wychowawczym” 20 chłopców, przeważnie sierot. Miejsce jest daleko więcej. W miarę rozwoju instytucji, co należy w zupełności od oparcia ze strony ciałnego społeczeństwa, zakład będzie mógł umieścić około 10 opuszczonych chłopców, wyrwanych ze środowiska zabójczego ulicy.

„Dom” daje chłopcom kompletne utrzymanie, a więc: mieszkanie, życie, odzież, a co najważniejsze, wszczepia zasady religijno-moralne, daje wykształcenie elementarne i uczy jakiegokolwiek rzemiosła: stolarstwa, krawiectwa lub szewca. Chłopcy od godziny 8 do 12-jej uczą się w szkole po południu zaś pracują w warsztatach. Obecnie czynny jest warsztat stolarski, którym kierują fachowcy pp.: J. Rogoziński, J. Marszałek i J. Szypkowski. „Domem wychowawczym” z ramienia Tow. Dobroczyńców zarządza p. Ziółkowska.

Nowej, tak deniosłej i potrzebnej w Sosnowcu placówce kulturalno — społecznej, z całego serca składamy życzenia: „Szczęść Boże”!

Pol.

Z Będzina.

+ Nowy zarząd klubu obywatelskiego, ukonstytuował się jak następuje: prezes p. Stokowski, zastępca p. Wardziechowski, sekretarz p. Wiśniewski, skarbnik p. Salecki, gospodarz p. Walowski.

+ Termin płatności pierwszej raty podatku mieszkaniowego odroczony został do d. 19 czerwca po tym terminie, ściągana będzie kara w ilości 1/4 wraz z sumą podatku.

OFIARY.

Za nieaktowne obajście się rekwiratorom Magistratu p. Zmigrod składa na polską Macierz Szkolną marek 10.

Jeśli binokle potłuczone to zmartwienie zbyteczne
gdyż szybko i tanio naprawia wszelkie uszkodzenia binokli i okularów

**SPECJALISTA
OPTYK MECHANIK
J. Manela w Sosnowcu**

ul. MODRZEJOWSKA Nr. 1.
Bogaty wybór opravek zasnej marki „KOSMA”.
Dobieranie szkieł ściśle wg. recept lekarskich.
REPARACJE NA POCZEKANIU.

**SZKOŁA RĘKODZIELNICZA
kroju, haftu i robót artystycznych
N. Słodkowskiej.**

SOSNOWIEC, ul. Miła.
Przy szkole otwarta pracownia rntuowanej mistrzyni Warszawskiego Cachu.
Sprzedaje formy z miary. Słój dla ochroniarek
Przyjmuje uczenie biedne darmo. 832.

Są do odstąpienia sumy hypo-
— teczne —

6 i 4 tysięcy rubli
— na 8 1/2 i 8% —
Wiadomość w Redakcji.

**Zakład leczniczy
D-ra J. KMITY,**
WARSZAWA, Nowowiejska 8.
Choroby gardła, nosa i uszu. 1437-x-1

**Urząd pośrednictwa pracy
w Sosnowcu** 791
ulica Dęblińska Nr. 11 (Iwangrodzka)
ma zajęcia

dla: kucharek, służących, do wszystkiego, oraz potrzebuje dziewcząt do fabryki za granicę.
Wielką ilość robotników na drogi żelazne do Królestwa Polskiego Litwy i Kurlandji zarobek marek 1,80 do 2,60 i całe utrzymanie z pomieszkaniem, oraz potrzeba 3 fryzjerów Polaków.

Tamże poszukują pracy w kraju.

Pomocnicy do biura, ślusarze maszynowi, stróż, tokarz, parobek do koni, cieśle, szwaczki, zecer do drukarni, praczki, dziewczęta do wszystkich i do dzieci, kucharki, inżynier.

**Polskie Związki Zawodowe
urządzają
WIELKI WIĘC INFORMACYJNY**

w niedzielę dnia 13 maja 1917 r.
we własnej sali domu Związku na Pogoni.
Początek Zebrania o godzinie 3-iej po południu.
Omawiany będzie przebieg obecnego strejku w kopalniach i sprawozdanie delegatów ze swych czynności.

Mery Mrozińska

Znakomita artystka Teatrów Warszaw. w otoczeniu własnej doborowej trupy złożonej z 18 osób
TEATR ZIMOWY. Tylko 5 występów. TEATR ZIMOWY
Środa 16 maja **Georgeta i Gilberta**
Czwartek 17 maja **ASZANTKA**
Piątek 18 maja **SZCZĘŚLIWA**
lekka komedia w 3-ch akt. komedia w 3-ch aktach. komedia w 3-ch aktach.
Sobota 19 maja **10-ciu z PAWIĄKA** | Niedziela 20 maja **Jak się podobać mężowi**
sztuka z dziejów P. P. S. w 3-ch aktach. | krótkochwiła w 3-ch aktach.
Bilety wcześniej nabywać można w księgarni „WIEDZA”. 675

Cukiernia O. WISTEHUBE
Od dnia dzisiejszego t. j. 12 maja
poleca codziennie znane ze swej dobroci **LODY**
845 Z poważaniem WISTEHUBE.

JEDYNY w ZAGŁĘBIU
**Pierwszorzędny zakład modelarski
F Jedliński**
SOSNOWIEC, ulica Wiejska Nr. 10.
Przyjmuje wszelkie roboty w zakres modelarstwa wchodzące.
WYKONANIE STARANNE. — — CENY UMIARKOWANE. 825

Egzaminy dla nowowstępujących uczenic
do GIMNAZJUM ŻENSKIEGO
J. Krzymowskiej w Będzinie
odbędą się w d. 4, 5 i 6 czerwca.
Podania z dołączeniem metryki i świadectwem powtórnego szczepienia ospy przyjmowane będą w kancelarii gimnazjalnej codziennie w godzinach zajęć szkolnych do 2-go czerwca włącznie.
Druki do podań oraz programy wydaje kancelarja. 844

Jest do obsadzenia posada felczera
w Ambulatorjum kopalnianym Towarzystwa Francusko-Włoskiego.
Kandydaci, posiadający odpowiednią praktykę, zechcą przesłać odnośne podania wraz z świadectwami pod adresem c. i k. Zarządu Przymusowego kopalni. Bliższych szczegółów co do samej posady i jej warunków można zasięgnąć w Sekretarjacie Zarządu powyższego Towarzystwa. 846

8 klasowe Gimnazjum żeńskie J. SIWIKOWEJ
w SOSNOWCU, ulica Malachowskiego N. 7
przyjmuje zapisy nowych kandydatek
codziennie prócz niedziel i świąt od godziny 9 rano do 2-iej po południu (do dnia 23 maja włącznie) do klas podwstępnej, wstępnej i sześciu klas następnych.
Kandydatki do klasy VII NIE SĄ PRZYJMOWANE.
Egzaminy wstępne rozpoczną się dnia 24 maja o godzinie 12-iej w południe. 795-1-10

**W 7 kl. Zakładzie Naukowym Żeńskim
H. Rzakiewiczowej i S. Podkajowej**
ulica DĘBLIŃSKA Nr. 1.
Zapisy od 9 maja w godzinach szkolnych,
egzaminy dla nowowstępujących 25 maja. 824

M. BORECKI Ogródnictwo-handlowe
w Będzinie.
POLEGA: Rozsady (flance) ogórków, kalafiorów, kapusty białej, sałatowej i włoskiej, kalarepy, sałaty, porów, cebuli, selerów, buraków i pomidorów. — Lewkonia, cynija, skabiosa, laki, salwia, ageratum, ricinus, perilla, werbena, petunia, nikotiana i inne — oraz różne kserpki kwiatów trwałych lub dwóclietnich: drzewka i krzewy owocowe i ozdobne, róże „remonfanty” nisko szczepione. —

Kino-Oaza

860 w SOSNOWCU.

"VENDETTA"

wzruszający dramat z życia włoskiego w 5 cz. i inne DODATKI NADPROGRAMOWE.

Od 10 do 15 maja

ANONS: Od wtorku 15 maja

Król Yankee'ów

Z serii

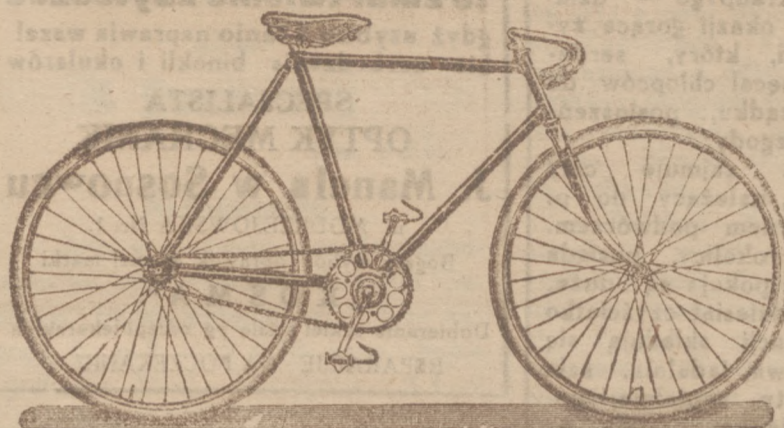
"SYBERYJSKIE
KATORGI"Magazyn Bławatny
Kępiński i Filo

w BEDZINIE.

Po przerwie dwumiesięcznej został otwarty i nadal prowadzony będzie pod moją firmą, o czym mam zaszczyt zawiadomić

Marjan Kępiński.

853

Egz. od 1897 roku
Zakład Rowerów

E. Pladek

SOSNOWIEC

ul. Warszawska 10

Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie tej branży wchodzące

Przybory rowerowe na składzie.

OJCÓW
Willa "SERDECZNA"

Pokoje z całodziennym utrzymaniem od 4 rb. dziennie.

Pensjonat otwarty cały rok. 832

8-mio klasowa Wyższa szkoła Realna w Będzinie.
ZAWIADOMIENIE.Egzaminy wstępne rozpoczną się d. 21 maja o g. 12 i pół.
Do dnia 20 maja

rodzice lub opiekunowie kandydatów winni złożyć w kancelarii szkoły podanie do dyrektora wraz z metryką i świadectwem szczyptenia ospy, oraz wnieść 10 rb., jako opłatę za egzaminy.

837

DYREKTOR SZKOŁY.

Zarząd Straży Ogniowej Ochotniczej w Sosnowcu

Niniejszym podaje do wiadomości pp. Członków, że w dniu 20 maja t. j. w niedzielę o godz. 5 po poł. w remizie Straży dbędzie się

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie Członków

w sprawie złożonego protestu przeciwko dokonany w dniu 29 kwietnia r. b. wyborom do władz Towarzystwa. Upoważnienia do głosowania za nieobecnych członków nie będą uwzględniane.

Zarząd najuprzejmiej prosi o liczne i punktualne przybycie.

859

Najwyższa wygrana w szczęśliwym wypadku jeden milion marek.	Wskaźnik szczęścia.	Wygrane gwarantuje państwo.
---	------------------------	-----------------------------

Wspaniałe szanse wygrania przedstawia

przez miasto Hamburg gwarantowana wielka loteria pieniężna, w której

13 milionów 731,000 mk. napewno musi być wygrane.

Największa wygrana w szczęśliwym wypadku wynosi

jeden milion Mk. względnie

Marek 900,000	Marek 305,000
" 890,000	" 303,000
" 880,000	" 302,000
" 870,000	" 301,000
" 860,000	" 300,000
" 850,000	" 200,000
" 840,000	" 100,000
" 830,000	" 90,000
" 820,000	" 80,000
" 810,000	" 70,000

Oprócz tego przypada do wylosowania wiele wygranych po Mk. 60,000, 50,000, 40,000, 30,000, 20,000, 10,000 i t. d.

Wogóle loteria składa się ze 100,000 losów, z których 56,020, a zatem więcej jak połowa w ciągu 7-ia ciągnięć stopniowo wylosowaną być musi.

Z tej nadarzającej się okazji, powinien każdy skorzystać, aby w obecnych ciężkich czasach prędko dojść do majątku.

Wysłał losy do I ciągnięcia po urzędowych cenach

Mk. 10 za cały los.	Mk. 5 za pół losu	Mk. 2.50 za ćwierć losu
---------------------	-------------------	-------------------------

za poprzednim nadesłaniem pieniędzy przekazanym pocztowym.

Urzędowy plan losowania zaopatrzone pieczęcią państwową, w którym oznaczone będą kolejne ciągnięcia i wyszczególnione dokładnie wygrane, przesyłam na życzenie gratis i franko.

Każdy biorący udział otrzyma urzędową tabele wkrótce po odbytem ciągnięciu.

Wygrane będą natychmiast wypłacone pod gwarancją państwową.

Zamawiać opraszam natychmiast najpóźniej do 19 Maja

Samuel Heckscher sen.
Kantor bankierski
Hamburg (Nr 1145).FABRYKA RÓWERÓW
Stanisława Krzywańskiego,

BEDZIN, Słowiańska 8,

Oddział w Dąbrowie, ul. 3-go Maja 9.

Polecą: rowery nowe i używane, wszelkie części i przybory, hurtowo i detalicznie; reperacje; przerabianie i odnawianie rowery najbardziej zniszczone po cenach niskich. Reperacja maszyn do szycia i gramofonów. 856

PENSJONATY Drowej A. SAWICKIEJ

CIECHOCINEK

"Dworek Julianówka" otwarty od 1-go maja

KONSTANCIN

Dworek Irena i Jutrzenka" otwarte od 10 maja

Wiadomość pensjonat D-rowej Sawickiej

— w Warszawie, Hypoteczna Nr. 5. —

DROBNE OGŁOSZENIA

Urządzenie

sklepowe oraz gramofon z przybarami do sprzedania. Wiadomość Małachowskiego 20 od g. 10 rano do 3 po południu 834-1-1

Kupię

wóz kryty wybity blachą do przewożenia mięsa. Oferty pod F. T. S. do Administracji "Kurjera" 835-3-1

Paszport

niemiecki zgubiony przez Apolonję Klajszmit jest do odebrania za zwrotem kosztów ogłoszenia w Administracji "Kurjera" 854-1-1

Otomane

dywanową oraz różne meble wysprzedaje Czysła 5. 857-1-1

Pokój

umeblowany od frontu wynajmę. Tamże są do sprzedania: łóżko pojedyncze, lampy elektryczne, szafa. Szenowska 6 mieszkania 9. 855-2-1

Pracownia

sukien przyjmuje bielizne damską męską i poscielowa. Tamże potrzebne podręczne i uczenie. Kościelna 11 m. 8 II piętro Angela 861-1-1

3 inteligentne

rutynowane, freblanki znające też szycie mogą przygotować do 1 k. poszukują posady na wyjazd na wieś, lub nauczycielki robót na pensji Wiadomość: "Kurjer" 861-1-1

Potrzebna jest

dobra krawcowa do prywatnego domu Wiadomość w "Kurjer Zagłębia" 854-1-1

OPTYK
OSKAR EINHORN

SOSNOWICE, Modrzejska Nr. 4

róg ul. 3-go Maja wprost dworca W.-W. 784

SKŁAD APARATÓW i PRZYBORÓW FOTOGRAFICZNYCH.

Specjalny dział hurtowy dla fotografów fachowców.

UWAGA: Przy składzie urządzone ciemnicę i laboratorium dla wygodny P. P. amatorów fotografów, z czego korzystać mogą bezpłatnie.

Ogromny Wybór Barometrów.

Zakład Kąpielowo-Zdrojowy

CIECHOCINEK

Kąpiele solankowe, błotne, kwaso-węglowe, elektryczne i inhalatorjum. 167

Świetne skutki lecznicze. Najtańsze utrzymanie.

SEZON WSTĘPNY od 1 maja do 1-go czerwca.

SEZON GŁÓWNY od 1-go czerwca do 1 października.

Dla kuracji domowych poleca się szlam, ląg, wodę mineralną stołową. Reprezentacja A. SZMOLKE, Warszawa, Marszałkowska 149.

Cesarski Zakład Kąpielowy.